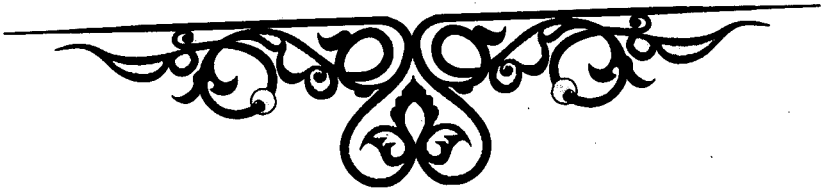

دیوان

پرین اختصاصی

سرشناسه	اعتصامی، پروین، ۱۳۸۵-۱۳۲۰.
عنوان قراردادی	دبوان
عنوان و نام پدیدآور	دبوان پروین اعتصامی/ با مقدمه ملک الشعرای بهار؛ خوشنویس محمد مهدی منصوری
مشخصات نشر	تهران: جاجرمی، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	۴۷۲ ص.
شابک	978-961-2928-07-1
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	شعر فارسی - قرن ۱۴.
شناسه افزوده	بهار: محمد تقی، ۱۳۶۵-۱۳۳۰. مقدمه نویس.
شناسه افزوده	منصوری، محمد مهدی. خطاط.
رده بندی کنگره	ت: ۱۴۱۳۸۷ PIR
رده بندی دیویی	۸۱۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۱۳۱۶۹۹۲

خیابان انقلاب - خیابان ابوریحان - خیابان وحید نظری - نرسیده به دانشگاه - پلاک ۱۰۸ - طبقه همکف
تلفن: ۳۸۲۱ ۶۶۹۷ - ۳۸۲۰ ۶۶۹۷ - ۴۵۰۲ ۶۶۹۷
تلفکس: ۶۷۷۸ ۶۶۴۶

دیوان پروین اعتصامی

- ترکیب خوشنویسی: محمد مهدی منصوری
- چاپ: چاپ رامین
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۷
- تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
- لیتوگرافی: نگین
- صفحه آرای: ستاره لیلازی
- طراحی جلد: فائزه سرحدی

شابک: ۱-۰۷-۲۹۲۸-۹۶۴-۹۷۸-۱۰۰-978-964-2928-07-1 ISBN

هوالمیز

پروین اعتماسی

پروین به کجسروان سخن از راستی چه بود
کو آنچنان کسی که زنجبذ ز عرف راست
عمر پروین بسیار کوتاه بود او در ۲۵ اسفند ۱۲۸۵ شمسی در تبریز متولد شد کمتر زنی از میان سخنگویان
اقبالی همچون پروین داشته که در دورانی این چنین کوتاه شهری فرا گیرد داشته باشد بهشت که این
کار نامه کوتاه سرشار از تفکر و تلاش ذهنی و آفرینش هنری است. اندیشه های پروین در دو میر
کلی در حرکت است و این دو میر در پایان به وحدت می رسد که کل حیات بشری را در بر می گیرد او در
همان حال فلفله هستی و راز آفرینش و پیچیدگی سر نوشت آدمی را در ارتباط با مابعد الطبیعه
اندیشه خود زیرو روی کند از زندگی عادی و روزمره انسان و تکالیف و طایف او نیز غافل نیست
پروین که در کودکی به کسره خانواده به تهران آمده بود مقدمات عربی و برخی متون فارسی را در خانه

نزد پدر فراگرفت از جهان زمان کودکی پروین با شعر و ادب آشنا شد چرا که خانه آنها محل
شاعران و فسرزنان آن روزگار بود و پروین با ادبیات و شعر بزرگ می شد بعد از آموختن
ادب فارسی و عربی به مدرسه دخترانه (ایران نبل) که از سوی آمریکاییان اداره می شد رفت و
خرداد ۱۳۰۳ شمسی دوره تحصیلی آن مدرسه را به پایان رسانید.

پروین بعد از اتمام تحصیل در همان مدرسه به تعلیم پرداخت اما پروین باز به سوی شعر رو آورد و گفتن
مضامین بکر و لطیف پرداخت. پروین روحیه ای متین و آرام داشت چنانکه با حادثه غم انگیز ناکامی
در ازدواجش و مرگ پدر با فروتنی و وقار هر دو حادثه را پذیرفت پروین در ۱۹ تیر ماه ۱۳۱۳
با پسر عمی خود به نام فضل... که رئیس شهربانی کرمانشاه بود ازدواج کرد و چهار ماه پس از عقد با
همسر خود که کرمانشاه رفت اما از جهان آغاز پیدابود که دیگر بادل و جان به شعر و شاعری نمی پرداخت
چرا که روح خشن و نظامی شوهرش با روح لطیف پروین بخوانی نداشت، پروین نمی توانست
بر خوردنای او را تحمل کند پس با برادرش راهی تهران شد و سرانجام در ۱۱ مرداد ۱۳۱۴ با
چشم پوشی از محضر پیر از وی جدا شد این تجربه تلخ از زندگانی مشترک پروین را در دنیای بی از
غم و اندوه و انزوای فرو برد و باز هم متوسل به روحیه آرام خود شد و از کم و کیف آن بایسپس کس

صحبت نکرد، فقط چند بیت سرود:

ای کل تو ز جمعیت گلزار چه دیدی جز سز زنش و بدسری خار چه دیدی

ای لعل دل افسر تو باین همه پرتو جز مشتری سغله به بازار چه دیدی

رفتی به چمن، لیک قفس کشت نصیبت غیر از قفس ای مرغ گرفتار چه دیدی

انزو و تنهایی پروین به او فرصتی بخشید تا او به یاری پدر فاضلش به نظم و تدوین اشعار

خویش پردازد و بشت و بخت سال است که از دگر کشت این زن شاعری میگذرد و همگان اشعار

پروین را میخوانند و وی راستیاش می کند اشعارش نزد همگان پذیرش یافته و بسیاری از

ابیات آن به صورت ضرب المثل به زبان خاص و عام جاری گشته است. افسوس که زمانه با او

مهربان نبود و بار دیگر او را در غم و ناراحتی فرو برد با مرگ پدر که در ۱۲ دی ماه ۱۳۱۶ هـ ش اتفاق

افتاد و او را غرق در ناراحتی و حیران گردانید و این قطعه را در اندوه فراق پدر سرود:

پدر آن تیشه که بر خاک تو زد دست اجل تیشه ای بود که شد باعث ویرانی من

مگر درون آدب بودی و در خاک شدی خاک زندان تو کشت ای مه کنعانی من

بر سر خاک تو رفتم خط پاکش خواندم آه از این خط که نوشتند به پیشانی من

شعر پروین شیوا، ساده و دل‌نشین است مضمون های متنوع به باغ پرگیاهی مانند است که به
 راستی روح را نوازش می دهد. اخلاق و همه تعابیر و مفاهیم زیبا و عادلانه آن چون اختری
 تابناک بر دیوان پروین می درخشد. چنانکه استاد بهار در مورد اشعار وی می فرمایند «پروین در
 تصایف خود پس از بیانات حکیمانه و عارفانه روح انسان را به سوی سعی و عمل امید، حیات، اقامت
 وقت کسب کمال بهمت، اقدام نیک بخشی و فضیلت سوق می دهد. سرانجام آنکه
 او دیوان خوبی و پاکی است بدین نحو گذشت».

فوت پروین

سرانجام سوم فروردین ۱۳۲۰ فرارسید پروین بی هیچ سابقه بیمار شد و صبح گرفت پروین مانند
 همیشه تن و آرام بود. با آنکه در تب می سوخت آه نمی کشید، پروین در لحظات آخر عمر از دای خود که
 هر روز بر سر بالین او می آمد خواست تا برای مادر تنگسنی باشد و بعد بیوش شد و در نیمه شب جمعه
 ۱۵ فروردین ۱۳۲۰ در آغوش مادر جان داد. جنازه پروین در صحن حضرت مصومیه در قم
 کنار آرامگاه پدرش به خاک سپرده شد.